

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, CÔNG CHỨC CẤP XÃ NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở TỈNH ĐẮK LẮK

NGUYỄN THỊ THU HƯƠNG*

Đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã là một bộ phận của đội ngũ cán bộ, công chức nhà nước, có vai trò quan trọng trong việc thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước tại cơ sở. Vì vậy, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã, trong đó có cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số là một trong những nhiệm vụ nhằm xây dựng chính quyền cấp cơ sở hoạt động hiệu lực, hiệu quả. Những năm qua, tỉnh Đắk Lắk luôn quan tâm, tạo điều kiện phát triển đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số phù hợp với điều kiện cụ thể tại địa phương.

Từ khóa: Chính sách; cán bộ, công chức; xây dựng đội ngũ; cấp xã; người dân tộc thiểu số; tỉnh Đắk Lắk.

Commune-level cadres and civil servants are a key component of the national civil service, playing an essential role in implementing the Party's policies and the State's policies and laws at the grassroots level. Improving the quality of commune-level personnel, particularly those from ethnic minorities, is a crucial task for establishing effective and efficient local governance. Over the years, Dak Lak province has focused on creating conditions conducive to developing a team of commune-level cadres and civil servants from ethnic minorities tailored to the specific conditions of the locality.

Keywords: Policies; cadres; civil servants; team building; commune level; ethnic minorities; Dak Lak province.

NGÀY NHẬN: 16/10/2024

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 20/11/2024

NGÀY DUYỆT: 16/12/2024

DOI: <https://doi.org/10.59394/qlnn.347.2024.1045>

1. Đặt vấn đề

Đảng và Nhà nước luôn quan tâm chăm lo xây dựng, đào tạo, bồi dưỡng và phát triển đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức người dân tộc thiểu số cả về số lượng và chất lượng. Việc xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức người dân tộc thiểu số không chỉ bảo đảm tỷ lệ đội ngũ cán bộ dân tộc thiểu số tham gia vào cơ quan nhà nước mà còn thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội

vùng dân tộc thiểu số và miền núi.

Tỉnh Đắk Lắk có số lượng người dân tộc thiểu số chiếm tỷ lệ cao trong thành phần dân số, do đó, cấp ủy đảng, chính quyền các cấp luôn quan tâm đến việc xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

* ThS, Học viện Hành chính Quốc gia

2. Thực trạng thực hiện chính sách cán bộ cấp xã người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk

Hiện nay, Đắk Lắk có 15 đơn vị hành chính cấp huyện, bao gồm: 1 thành phố, 1 thị xã và 13 huyện, với 184 đơn vị hành chính cấp xã. Dân số hơn 1,9 triệu người, với 49 dân tộc cùng sinh sống, trong đó dân tộc thiểu số có khoảng 34,37% dân số toàn tỉnh, cư trú ở tất cả các xã, phường, thị trấn trong tỉnh; trong đó, đông nhất là dân tộc Êđê với hơn 350 ngàn người (chiếm 18% tổng dân số), dân tộc Nùng gần 75 ngàn người, dân tộc Tày gần 55 ngàn người, dân tộc M'ông 52 ngàn người, dân tộc Mông hơn 39 ngàn người, dân tộc Gia Rai hơn 21 ngàn người...¹.

Nhận thức đầy đủ tầm quan trọng của đội ngũ cán bộ, công chức nói chung, cán bộ, công chức cấp xã là người dân tộc thiểu số nói riêng trong sự phát triển bền vững của tỉnh, các cấp ủy đảng, chính quyền Đắk Lắk đã triển khai thực hiện nghiêm túc chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, trong đó đã ban hành các chính sách tạo môi trường, điều kiện phát triển đội ngũ cán bộ, công chức dân tộc thiểu số phù hợp với điều kiện cụ thể tại địa phương.

Ban Thường vụ Tỉnh ủy Đắk Lắk ban hành Nghị quyết số 13-NQ/TU ngày 19/5/2022 về xây dựng, phát triển đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Theo đó, Nghị quyết số 13-NQ/TU đã đánh giá: Tỉnh ủy, các cấp ủy, tổ chức đảng, các cấp, các ngành luôn chăm lo, xây dựng, đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ nói chung, cán bộ, công chức, viên chức người dân tộc thiểu số nói riêng cả về số lượng và chất lượng. Đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh có lập trường tư tưởng, bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức, lối sống lành mạnh, giản dị; nhiều cán bộ, công chức được rèn luyện, trưởng thành từ cơ sở, am hiểu sâu sắc đời

sống, phong tục tập quán của đồng bào dân tộc thiểu số, có ảnh hưởng rất lớn trong cộng đồng các dân tộc thiểu số; tư duy đổi mới, thực hiện tốt nhiệm vụ được phân công, góp phần không nhỏ trong sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh của tỉnh².

UBND tỉnh Đắk Lắk đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện các văn bản của Trung ương, Tỉnh ủy về công tác cán bộ, công chức, viên chức người dân tộc thiểu số. Theo đó, UBND tỉnh đã ban hành Công văn số 5597/UBND-TH ngày 06/7/2022 về triển khai Nghị quyết của Tỉnh ủy về xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ, công chức viên chức người dân tộc thiểu số. Kết quả triển khai thực hiện cho thấy:

Đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số là 1.325 người, chiếm 12,7% trên tổng số cán bộ, công chức, viên chức của tỉnh, trong đó có 177 người giữ ngạch chuyên viên hoặc tương đương. Cán bộ, công chức có trình độ thạc sĩ: 4 người, đại học: 433 người, cao đẳng: 35 người; trung cấp: 154 người; sơ cấp: 5 người³.

Về tuyển dụng công chức, giới thiệu ứng cử cán bộ cấp xã: từ năm 2020 - 2023, các huyện, thị xã, thành phố đã tuyển dụng được 469 cán bộ, công chức, trong đó có 89 người dân tộc thiểu số, chiếm 19%³.

Công tác tạo nguồn cán bộ, công chức đặc biệt đối với đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số được quan tâm thực hiện, chú trọng mở rộng và nâng cao chất lượng giáo dục tại các trường phổ thông dân tộc nội trú; cử học sinh là con em người dân tộc thiểu số đi đào tạo theo hệ cử tuyển, sau khi tốt nghiệp đã cơ bản bố trí vào các cơ quan, đơn vị với vị trí công việc phù hợp.

Hàng năm, UBND các sở, ban, ngành, các huyện, thị xã, thành phố xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, trong đó chú trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng đối với cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số

tham gia các lớp, gồm: cử nhân chính trị: 2 người, cao cấp chính trị: 41 người; trung cấp chính trị: 460 người; bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước chương trình chuyên viên: 117 người; bồi dưỡng tin học: 330 người; ngoại ngữ: 241 người; các chương trình tập huấn: 168 người⁴.

Công tác bố trí, sắp xếp người dân tộc thiểu số giữ các chức danh lãnh đạo, quản lý phù hợp ở cấp xã đã từng bước nâng cao hiệu quả thực hiện nhiệm vụ chính quyền ở cấp cơ sở. Các chế độ, chính sách hỗ trợ cán bộ đi học, chính sách thu hút cán bộ, đặc biệt là chính sách ưu tiên đào tạo văn hóa, chuyên môn đối với cán bộ, công chức người dân tộc thiểu số luôn được tỉnh quan tâm điều chỉnh, bổ sung phù hợp, tạo điều kiện cho đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã phấn đấu, vươn lên hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Mặc dù đã đạt được một số kết quả nhất định, tuy nhiên, so với yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, công tác xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số vẫn còn một số tồn tại:

(1) Tỷ lệ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số còn thấp so với yêu cầu đề ra, chưa phù hợp với tỷ lệ dân cư người dân tộc thiểu số của địa phương. Tỉnh chưa cân đối được nguồn cán bộ tại chỗ, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn. Tại các xã có đông đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống, số cán bộ là người dân tộc thiểu số mới đạt gần 35% trong tổng số cán bộ, công chức, viên chức của địa phương; tỷ lệ cán bộ chủ chốt là người dân tộc thiểu số còn rất thấp, chiếm khoảng 30%⁵.

(2) Năng lực chỉ đạo, điều hành công tác của một số bộ phận cán bộ, công chức còn hạn chế, chưa thật sự đáp ứng yêu cầu công tác trong tình hình mới.

(3) Công tác xây dựng, tạo nguồn cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số còn thiếu đồng bộ, chưa có tính kế thừa, phát triển lâu dài. Số lượng cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số trong đội ngũ cán

bộ quy hoạch còn thấp. Việc bổ nhiệm đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số còn thiếu đồng bộ.

(4) Công tác đào tạo, bồi dưỡng chưa được quan tâm đúng mức, chậm đổi mới; chưa gắn với quy hoạch và chức danh vị trí việc làm. Bên cạnh đó, các chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước liên quan đến công tác cán bộ, công chức người dân tộc thiểu số còn chậm được cụ thể hóa, chưa thống nhất và thiếu đồng bộ.

(5) Các chính sách cán bộ đối với đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã là người dân tộc thiểu số chưa thực sự gắn với nhu cầu thực tế. Đối với đối tượng người dân tộc thiểu số vẫn chưa có quy định cụ thể về ưu tiên tuyển dụng. Vẫn còn nhiều sinh viên hệ cử tuyển sau khi ra trường chưa được bố trí, tuyển dụng.

3. Một số giải pháp xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số tỉnh Đắk Lắk

Một là, tiếp tục thực hiện tốt và có hiệu quả chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về chính sách cán bộ người dân tộc thiểu số nói chung, cấp xã nói riêng, nhất là thực hiện tốt Nghị quyết số 13-NQ-TU ngày 19/5/2022 của Tỉnh ủy Đắk Lắk về xây dựng, phát triển đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, theo đó, phấn đấu đến năm 2025, tỷ lệ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số toàn tỉnh đạt 20% trở lên.

Hai là, xây dựng kế hoạch tổ chức tập huấn bồi dưỡng kiến thức chuyên môn nghiệp vụ, kỹ năng làm việc... cho đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số. Quan tâm phân bổ kinh phí bảo đảm cho công tác đào tạo, bồi dưỡng.

Ba là, hoàn thiện thể chế, chính sách cán bộ cấp xã người dân tộc thiểu số. Chú trọng đẩy mạnh việc hoàn thiện thể chế về tuyển dụng, sử dụng và quản lý đội ngũ cán bộ,

công chức cấp xã người dân tộc thiểu số. Thực hiện các chế độ, chính sách ưu tiên đạt hiệu quả. Ngoài ra, cần tập trung vào việc nghiên cứu xây dựng và sửa đổi, bổ sung chính sách có tính đặc thù trong tuyển dụng; đào tạo, bồi dưỡng; quy hoạch, tạo nguồn và bổ nhiệm.

Bốn là, tạo nguồn cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số gắn với nhu cầu sử dụng của địa phương bằng các chính sách cụ thể về quy hoạch, đào tạo, hướng nghiệp học sinh người dân tộc thiểu số sau khi tốt nghiệp trung học cơ sở và các cấp học khác, đặc biệt chú trọng vào các vị trí cán bộ chủ chốt trong hệ thống chính trị cấp xã vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

Năm là, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách. Công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách đóng vai trò rất quan trọng trong việc triển khai thực hiện chính sách cán bộ đối với đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk. Công tác tuyên truyền và phổ biến chính sách nhằm đưa các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước đến với mọi người một cách nhanh chóng và toàn diện nhất. Do đó, hoạt động này đòi hỏi phải thường xuyên, liên tục và có sự nỗ lực cũng như phối hợp chặt chẽ của các cấp, các ngành làm tăng tính hiệu lực, hiệu quả của việc thực hiện chính sách.

Sáu là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát quá trình thực hiện chính sách. Đây là việc làm quan trọng để bảo đảm cán bộ, công chức cấp xã tuân thủ các quy định, pháp luật và đạo đức nghề nghiệp. Các hoạt động kiểm tra, giám sát cần được thực hiện công khai, minh bạch và khách quan, có sự tham gia của các tổ chức xã hội và người dân để kịp thời đề ra các giải pháp để không ngừng nâng cao trình độ, năng lực cho cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số, phù hợp với từng địa bàn vùng dân tộc thiểu số.

4. Kết luận

Đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số đã và đang đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, là lực lượng nòng cốt, tiên phong trong công tác xóa đói, giảm nghèo; xây dựng nông thôn mới. Do vậy, cần phải nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk đáp ứng yêu cầu chuyên nghiệp, trách nhiệm, năng động, thực tài trong bối cảnh hiện nay. □

Chú thích:

1, 2, 3, 4, 5. Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Lắk (2024). *Báo cáo số 239/BC-UBND ngày 31/7/2024 về việc tập trung phát triển nguồn nhân lực và xây dựng đội ngũ cán bộ dân tộc thiểu số theo Kết luận số 65-KL/TW ngày 30/10/2019 của Bộ Chính trị.*

Tài liệu tham khảo:

1. Ban Chỉ đạo Trung ương Đảng (2019). *Báo cáo số 58/BC-BCĐTW ngày 04/9/2019 về tổng kết 15 năm thực hiện Nghị quyết số 24-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa IX về công tác dân tộc.*

2. Ban Thường vụ Tỉnh ủy Đắk Lắk (2022). *Nghị quyết số 13-NQ/TU ngày 19/5/2022 về xây dựng, phát triển đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.*

3. Bộ Chính trị (2022). *Nghị quyết số 23-NQ/TW ngày 06/10/2022 về phương hướng phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng Tây Nguyên đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.*

4. Thủ tướng Chính phủ (2003). *Quyết định số 122/2003/QĐ-TTg ngày 12/6/2003 về Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa IX) về công tác dân tộc.*

5. Thủ tướng Chính phủ (2016). *Quyết định số 402/QĐ-TTg ngày 14/3/2016 phê duyệt Đề án phát triển đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức người dân tộc thiểu số trong thời kỳ mới.*

6. Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Lắk (2022). *Công văn số 5597/UBND-TH ngày 06/7/2022 về triển khai Nghị quyết của Tỉnh ủy về xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ, công chức viên chức người dân tộc thiểu số.*